

Satakunnan piiri ry

5.5.2015

osoite: Antinkatu 2 28100 PORI puhelin: 044 0211838 sähköposti: satakunta@sll.fi

Huittisten kaupunginhallitus
Risto Rytin katu 36, 32700 Huittinen.

Mielipide Huittisten Kiimasuon alueen tuulivoimaosayleiskaavasta

Mannertuulihankkeessa selvitettiin tuulivoiman hyödyntämiseen parhaiten soveltuvat alueet Satakunnassa. Hankkeen tulokset toimivat vaihemaakuntakaava 1:n tausta-aineistona. Maakuntakaavan tarkoitus on ohjata tuulivoimaa soveltuville alueille. Kiimasuon osayleiskaava-alue ei sisällä vaihemaakuntakaavan aluevarauksiin. Kaavatyön yhteydessä tulee selvittää maakuntakaavaan varatun alueen ja Kiimasuon tuulivoimahankkeen yhteisvaikutukset. Pitää selvittää onko alueelle syntyvän tuulivoimatuotannon määrä liian suuri suhteessa muuhun maankäyttöön ja maakuntakaavan tavoitteisiin.

Yleistä

Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri, Huittisten seudun ympäristöyhdistys ja Ala-Satakunnan ympäristöseura suhtautuvat myönteisesti uusiutuvan tuulivoimaenergian lisäämiseen maakunnassa. Tällä hetkellä suuren mittakaavan tuulipuistoja rakennetaan kuitenkin kovalla vauhdilla eri puolille maakuntaa. Suuria alueita satakuntalaista metsää ja suota ollaan muuttamassa teollisuusalueiksi. Olemme hyvin huolestuneita toiminnan kokonaisvaikutuksista maakunnan luontoon ja sen monimuotoisuuteen. Myllyjen vaatima laaja soritettu huoltoalue tiestöineen ja voimajohtokäytävineen heikentää merkittävästi luonnon monimuotoisuutta ja virkistyskäyttöarvoja.

Samalla on erityisesti syytä tarkastella myös yhä suurikokoisempien tuulivoimaloiden ja voimalakeskittymien, ns. tuulipuistojen, vaikutuksia paikallisiin ja alueellisiin ympäristö- ja maisemiarvoihin, sekä aiemmin tutkimattomien maankäyttöön ja elinkeinoihin kohdistuvien haittojen en-

naltaehkäisyyn. Tuulimyllyjen rakentamiseen tällä hetkellä osoitettu taloudellinen tuki ei saa hämärtää tarvetta arvioida riittävän perusteellisesti tuulimyllyjen sijoittamisen ympäristövaikutuksia. Viimeistään suunnittelu- ja kaavoitusvaiheessa on esitettävä vaihtoehtoisia ratkaisuja. On pohdittava, onko syytä sijoittaa useita suuria voimaloita pienille alueille, kun paikalliset haitat lievenisivät merkittävästi, mikäli tuulimyllyjen määrää rajoitettaisiin.

Erittäin tärkeää on arvioida tuulivoimaloiden koko elinkaarta ja etukäteen selkeästi huolehtia siitä, että 20-25 vuoden käytön jälkeen tuulimyllyjen kaikki rakenteet poistetaan ja alueiden edes jonkinlaisen luonnontilan palauttamisesta huolehditaan. Tuulimyllyjen omistajat ja energian tuottajat voivat vuosien mittaan vaihtua useita kertoja. Tällöin velvoitteet ja vastuut käytön jälkeisestä rakenteiden poistosta ja ympäristön kunnostamisesta voivat jäädä omistajavaihdoksissa siirtämättä tai jopa unohtua ja jäädä esimerkiksi maataan vuokranneiden hoidettavaksi. Kaavoituksenkin yhteydessä on selvitettävä, miten käytön jälkeiset asiat aiotaan ratkaista. Onko tuulimyllyjen purkamiselle ja niiden rakenteiden poistolle sekä rakennuspaikkojen ja turhien kulkureittien ympäristönhoidolliselle palauttamiselle varmistettu riittävät taloudelliset resurssit vakuusrahastojen, vakuutusten tai muiden rahastointimenetelmien turvin?

Kiimasuon tuulimyllyalueen suunnittelu ja aluetta koskeva osayleiskaava on herättänyt erittäin suurta huolta Huittisissa. Tuulimyllyjen poikkeuksellinen korkeus ja tehokkuus herättää oikeutetusti epäilyksiä, että nyt käytössä olleet suojaetäisyydet eivät ole lainkaan riittäviä ehkäistäessä myllyjen mahdollisia haittavaikutuksia alueella ja sen lähistöllä oleviin asuntoihin, alueen virkistyskäyttöön, yritystoimintaan, muuhun maankäyttöön sekä alueen luonnonoloihin. Näin korkeiden tuulimyllyjen mahdolliset haittaetäisyydet eri vuodenaikoina on perustettava todelliseen kotimaiseen tietoon, eikä lyhytaikaisiin kokemuksiin ja pienempien myllyjen yhteydessä laadittuihin suositusarvoihin. Ei myöskään ole asiallista todeta mahdollisille haitan kärsijöille, että talojen oman pihapiirin riittävällä kasvillisuudella ja suojapuustolla ehkäistään erilaiset kaukovaikutukset ja häiriöt esim TV-, radiolaitte- ja tietoliikenneyhteyksiin.

Kannanottoja luontoselvityksistä

Luontoselvityksistä löytyy huomattavia puutteita, joiden perusteella hankkeen luontovaikutuksia ei voi luotettavasti arvioida:

Liito-oravaselvitys on tehty väärään vuodenaikaan, eikä selvityksen perusteella voida siksi päätellä sitä, onko alueella liito-oravia. Liito-oravat tulee selvittää maaliskuussa. Toukokuun puolivälin jälkeen lajin esiintymien selvittäminen on mahdotonta mm. papanoiden hajoamisen ja kasvillisuuden lisääntymisen vuoksi. Selvityksen tekijäkin mainitsee ajankohdan olleen väärän. Jopa usealla tuulivoimalan paikalla luontoyypit soveltuvat hyvin tai erinomaisesti liito-oravalle. Selvityksen kommentit haavan puuttumisesta tai puiden ”hoikkuudesta” eivät ole kriittisiä tekijöitä liito-oravan esiintymiselle.

Lintujen kevätmuuttoa kerrotaan seuratun kolmena huhtikuun aamuna. Menetelmällisesti kevätmuutontarkkailu oli tehty pääsääntöisesti oikein, mutta havaintopäiviä kertyi aivan liian vähän ja ne keskittyivät liian suppealle ajanjaksolle. Huomattava puute oli vertailupisteen puuttuminen ja keskittyminen vain aamuhavainnointiin. Alkukevään isojen petolintujen ja vesilintujen muutto oli selvitysajanjakson alkaessa jo ohi ja monien lintujen muutto jatkui vielä pitkään jakson loputtua. Selvityksen tekijäkin toteaa saman puutteen. Yhtenä laskentakertana oli vielä pohjoistuuli,

mistä johtuen vertailukelpoista materiaalia kertyi vain kahdelta päivältä. Raportissa kerrotaan että ”merikotkien tiedetään nykyisin jo pesivän Satakunnan sisämaassa, muttei hankealueen lähellä”. Tämä ei pidä paikkaansa, ja asia vaatii lisäselvityksiä. Kevätmuuttoselvityksen yhteenvedosta käy ilmi selvityksiin varatun ajan niukkuus: ”Havaittu yksilömäärä kokonaisuutena jäi melko pieneksi, koska tarkkailua suoritettiin vain kolmena aamuna ja ainoastaan aamupäivisin. Iltapäivisin olisi kuitenkin havaittu todennäköisemmin korkealla kulkevaa muuttoa, mikä olisi laskenut riskilentojen osuutta entisestään”.

Lintujen syysmuutto. Kiimasuon alueen keskeinen selvitettävä asia lintujen syysliikehdintään liittyen on Puurijärvi-Isosuon kansallispuistossa yöpyvien kurkien päivittäiset, jopa viikkojen ajan kestävät, lennot Puurijärven ja ruokailupeltojen välillä. Selvityksen painottuessa aamuun mm. kurkien iltalennot jäivät huomiotta. Selvityspäivistä vähäiset 3-4 (ja näistäkin vain aamut) osui tähän kriittiseen ajanjaksoon. Päätelmissä todetaankin: ”Muuttavia kurkia suuremman riskin kohteena ovatkin edestakaisia ruokailulentojaan tekevät paikalliset kurkiparvet, jotka lentävät matalammalla.” Kurkien ruokailulentoreitit tulisi käsitellä myös Puurijärvi-Isosuon Natura-2000-alueen osalta toteuttamalla Naturatarveharkinta ja selvittää hankkeen vaikutukset Natura-alueen suojelun perusteisiin. Havaintojakso loppui ennen joutsenten muuttoa, mitä voidaan pitää myös puutteena, koska Kiimasuon alueen pohjoispuolelta löytyy useitakin maakunnallisesti merkittäviä joutsenten syyskerääntymäalueita.

Pesimälinnustoselvitys on tehty ammattitaitoisesti ja oikeilla menetelmillä, mutta valitettavasti kaksi käyntikertaa on liian vähän, jotta luotettavaa kuvaa alueen pesimälinnustosta voisi muodostaa. Pesimälinnustoselvityksellä ei saa vastausta suuren reviirin omaavien, isojen petolintujen pesimätietoihin. Lähialueen sääksen ja kotkien pesien sijainnit tulisi vielä varmistaa (ELY/LUOMUS ja lisäselvitys), koska asiasta on tullut ilmi uutta tietoa.

Suurpedot. Kaavaselostuksessa väitetään mm. seuraavaa: ” Erytisesti aremmat ja luontaisesti ihmistä karttavat lajit, kuten suurpedot (karhu, susi, ilves) todennäköisesti karttavat tuulivoima-
puistoaluetta rakentamisaikana. Vaikutukset suurpetoihin arvioidaan kuitenkin vähäisiksi, koska hankealueella liikkuvat suurpedot ovat lähinnä satunnaisia kiertelijöitä, joiden reviiri on hyvin laaja.” Tämä ei voi pitää paikkaansa, koska tuulivoimaosayleiskaava-alue sijoittuu keski-Satakunnan susilauman reviirille. Rakennus- ja käytönaikainen häiriö voi mm. karkoittaa susia alueelta lähemmäs asutusta. Hankkeen vaikutuksia tulee selvittää lisää Luonnonvarakeskuksesta ja alan tutkijoilta.

Kari Ylikoski
puheenjohtaja
SLL Satakunnan piiri ry

Pirkko Valpasvuo-Jaatinen
Huittisten seudun ympäristöyhdistys ry

Seppo Varjonen
Ala-Satakunnan ympäristöseura ry